

اقتصاد مقاومتی و بودجه کل کشور

سید حسین دانشی

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

مرکز انتشارات راهبردی

تهران - ۱۳۹۸

سرشناسه	دشتی، سیدحسین، ۱۳۳۶-
عنوان و نام پدیدآور	اقتصاد مقاومتی و بودجه کل کشور نویسنده سیدحسین دشتی.
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، مرکز انتشارات راهبردی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۳۷۸ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۲۴۸-۰۴۲-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۳۶۵-۳۷۷.
موضوع	اقتصاد -- ایران -- آینده‌نگری
موضوع	Economic forecasting -- Iran
موضوع	بودجه -- ایران -- سیاست دولت
موضوع	Budget -- Government policy -- Iran
شماره افزوده	دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، مرکز انتشارات راهبردی
رده بندی کنگره	HC۲۷۵
رده بندی دیویی	۳۳/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۶۰۰۰۵۷

عنوان کتاب اقتصاد مقاومتی و بودجه کل کشور

نویسنده: سید حسین دشتی
ویراستار ادبی: اعظم اصلی، معصومه اشتری ماهنی
ناظر ویراستار: مرتضی چشمه‌نور
صفحه‌آرا: حامد آریانی
طراح جلد: زهرا مهدوی
نوبت چاپ: اول
ناشر: انتشارات دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۴۸-۰۴۲-۴
قیمت: ۷۲۰۰۰۰ ریال

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است.

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

مرکز انتشارات راهبردی

نشانی انتشارات: تهران، ضلع شمالی بزرگراه شهید بابایی، بعد از اتوبان هنگام،
دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، انتشارات دانشگاه عالی دفاع ملی

تلفن ۲۲۹۷۰۳۴۳ نشانی اینترنتی: www.sndu.ac.ir

سخن ناشر

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی با هدف نهاده سازی مرجعیت علمی در توسعه مفاهیم، گفتمان و تفکر راهبردی در کشور و بهره گیری از بنیان ها و نظریه های بومی، در صدد تدوین و آرایه راهبردهای تعالی بخش، علمی و تخصصی می باشد.

این دانشگاه و پژوهشگاه از مراکز علمی کلیدی و حساس در عرصه مسائل راهبردی است که از بدو تشکیل و در دگر دسی و باز طراحی سازمانی پس از انقلاب شکوهمند اسلامی به منظور کاد سازی در تراز انقلاب اسلامی در سطوح مدیران عالی کشوری و لشکری مکلف بوده و وظیفه خطیر خود در جهت تربیت و آموزش فرماندهان و مدیران عالی رتبه کشور را به انجام تمامی برنامه ها قرار داده است.

اهمیت این امر هنگامی نمود بیشتری می نماید که نگرانی ژرف و آینده پژوهانه به پیرامون کشور، منطقه و جهان داشته باشیم؛ چرا که با ظهور تهدیدات نوین در عرصه بین الملل، لزوم داشتن چنین کانونی برای به هنگام نگه داشتن مدیران عالی و فرماندهان نظامی کاملاً ملموس خواهد بود. از سوی دیگر چشم انداز ایجاد تمدنی بزرگ موجب می شود تا این تلاش و تعهد سبب ترغیب سازمان هایی گردد که برای پیروی از این هدف متعالی و ایجاد تحول در برنامه ها و فعالیت های خود نیازمند راهبردهای تخصصی و علمی منبعث از گفتمان و تفکر راهبردی این دانشگاه و پژوهشگاه باشند. با نگرش به این رویکرد و اهمیت موضوع، لزوم تولید و توزیع

ادبیات راهبردی در این دانشگاه که ماحصل تلاش اساتید و فرهیختگان متخصص در علوم دفاعی راهبردی و دانش‌آموختگان است، نمایان می‌گردد.

در این راستا مرکز انتشارات راهبردی دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی در سه حوزه مدیریت راهبردی، دفاع ملی و امنیت ملی با اهتمام به برنامه‌ها و در چارچوب اهداف و مفاهیم عالی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و تأیید رهبر معظم رهبری و فرماندهی کل قوا حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی)، سعی در انتقال مفاهیم و آموزه‌های خود به سطوح مختلف مدیران و ارکان جامعه داشته و در این بستر دست‌های پرتوانی را که نیل به این اهداف را تسهیل می‌نمایند، به گرمی مؤثر دارد.

و ما توفیقنا آلا، الله - به توکلنا و الیه تئیب
دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

فهرست مطالب

۱۷	پیشگفتار.....
۲۱	فصل اول: بررسی پیشینه‌ها.....
۲۳	مقدمه.....
۲۸	بررسی پیشینه.....
۲۸	پروژه‌ها و تحقیقاتی.....
۳۱	رساله.....
۳۷	مقاله‌های علمی و پژوهشی داخلی.....
۴۲	مقاله‌های علمی و پژوهشی خارجی.....
۴۵	جمع‌بندی.....
۴۶	اصطلاحات و متغیرها.....
۵۵	فصل دوم: مبانی اسلامی اقتصاد مقاومتی.....
۵۷	مقدمه.....
۵۸	قرآن مجید.....
۵۸	فرمایشات مقام معظم رهبری.....
۶۰	ویژگی‌های عمومی نظام اقتصادی اسلام.....
۶۲	الگوی دولت قرآنی.....
۶۳	وظیفه اقتصادی دولت اسلامی.....
۶۴	نظام انگیزشی.....
۶۵	نظام اقتصادی.....
۶۵	جمع‌بندی.....
۶۹	فصل سوم: خط‌مشی‌ها و سیاست‌های کلی کشور.....
۷۱	قانون.....
۷۱	قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.....

۷۲	موادی از قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران.....
۷۵	بودجه و مالیه عمومی در برنامه پنج ساله ششم توسعه.....
۷۷	سیاست های کلی کشور.....
۷۷	بخش هایی از سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی.....
۷۷	الف- سیاست های کلی توسعه بخش های غیر دولتی و جلوگیری از بزرگ شدن بخش دولتی.....
۷۸	ب- سیاست های کلی بخش تعاونی.....
۷۹	ج- سیاست های کلی توسعه بخش های غیر دولتی از طریق واگذاری فعالیت ها و نگاه های دولتی.....
۸۱	د- سیاست های کلی واگذاری.....
۸۱	هـ- سیاست های کلی اعمال حاکمیت و پرهیز از انحصار.....
۸۲	بخش هایی از سیاست های کلی نظام در بخش مالی.....
۸۲	بخش هایی از سیاست های کلی نظام در بخش صنعت.....
۸۳	بخش هایی از سیاست های کلی نظام در بخش اقتصاد.....
۸۳	بخش هایی از سیاست های کلی برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران.....
۸۴	تحقق سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی الزامات مربوط به هر یک از بندها با تأکید بر:.....
۸۵	بخش هایی از سیاست های کلی نظام اداری.....
۸۶	بخش هایی از سیاست های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی.....
۸۷	بخش هایی از سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و ورزش کشور.....
۸۸	بخش هایی از سیاست های کلی اصلاح الگوی مصرف.....
۸۹	بخش هایی از سیاست های کلی نظام در امور تشویق سرمایه گذاری.....
۸۹	بخش هایی از سیاست های کلی اشتغال.....
۹۰	بخش هایی از سیاست های کلی آمایش سرزمین.....
۹۱	بخش هایی از سیاست های کلی علم و فناوری.....
۹۱	بخش هایی از سیاست های کلی سلامت.....
۹۲	سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی.....
۹۵	جمع بندی.....

فصل چهارم: تجارب نظام درخصوص صرفه جویی در هزینه های عمومی کشور و اعتبارات هزینه ای ۹۷

تجارب ناشی از دستورالعمل ها و آیین نامه های مرتبط با بند ۱۶ سیاست های اقتصاد مقاومتی..... ۹۹

۹۹	 دستور اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
۱۰۱	 تشکیل ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی
۱۰۳	 ابلاغیه معاون اول رئیس‌جمهور به استانداران سراسر کشور
۱۰۴	 برنامه‌های ملی اقتصاد مقاومتی
۱۰۴	 مبانی و مستندات بند ۱۶ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی
۱۱۰	 طرح‌های اقتصاد مقاومتی
۱۱۲	 تجارب ناشی از قوانین و مقررات مرتبط با اعتبارات هزینه‌ای
۱۱۲	 طبقه‌بندی اعتبارات هزینه‌ای
۱۱۲	 فصل اول: جریان خدمات کارکنان
۱۱۲	 فصل دوم: استفاده از کالا و خدمات
۱۱۴	 فصل سوم: هزینه‌های سوانح داری
۱۱۴	 فصل چهارم: یارانه‌ها
۱۱۵	 فصل پنجم: کمک‌های بلاعوض
۱۱۵	 فصل ششم: رفاه اجتماعی
۱۱۶	 فصل هفتم: سایر هزینه‌ها
۱۱۷	 فصل پنجم: اعتبارات هزینه‌ای سال‌های اخیر
۱۱۹	 بودجه اعتبارات هزینه‌ای سال ۱۳۸۸ کل کشور
۱۲۰	 امور عمومی
۱۲۱	 امور دفاعی و امنیتی
۱۲۱	 امور اجتماعی و فرهنگی
۱۲۲	 امور اقتصادی
۱۲۳	 ردیف‌های متفرقه هزینه‌ای
۱۳۱	 بودجه - اعتبارات هزینه‌ای سال ۱۳۸۹ ه.ش کل کشور
۱۳۲	 امور دفاعی و امنیتی
۱۳۳	 امور اجتماعی و فرهنگی
۱۳۴	 امور اقتصادی
۱۳۴	 ردیف‌های متفرقه هزینه‌ای

۱۴۱	بودجه اعتبارات هزینه‌ای سال ۱۳۹۰ ه.ش کل کشور
۱۴۲	امور عمومی
۱۴۳	امور دفاعی و امنیتی
۱۴۳	امور اجتماعی و فرهنگی
۱۴۴	امور اقتصادی
۱۴۵	ردیف‌های متفرقه هزینه‌ای
۱۵۱	بودجه - اعتبارات هزینه‌ای سال ۱۳۹۱ ه.ش کل کشور
۱۵۲	امور عمومی
۱۵۳	امور دفاعی و امنیتی
۱۵۴	امور اجتماعی و فرهنگی
۱۵۵	امور اقتصادی
۱۵۶	ردیف‌های متفرقه هزینه‌ای
۱۶۳	بودجه سال ۹۲
۱۶۴	امور عمومی
۱۶۵	امور دفاعی و امنیتی
۱۶۶	امور اجتماعی و فرهنگی
۱۶۷	امور اقتصادی
۱۶۹	ردیف‌های متفرقه هزینه‌ای
۱۷۶	بودجه سال ۱۳۹۳ ه.ش
۱۷۶	امور عمومی
۱۷۷	امور دفاعی و امنیتی
۱۷۸	امور اجتماعی و فرهنگی
۱۷۹	امور اقتصادی
۱۸۰	ردیف‌های متفرقه هزینه‌ای
۱۸۷	بودجه سال ۱۳۹۴ ه.ش
۱۸۷	امور عمومی
۱۸۸	امور دفاعی و امنیتی
۱۸۹	امور اجتماعی و فرهنگی

۱۸۹	 امور اقتصادی
۱۹۰	 ردیف‌های متفرقه هزینه‌ای
۱۹۶	 جداول کلان بودجه‌ای طی سال‌های مورد مطالعه
۲۰۱	 جمع‌بندی
۲۰۳	 فصل ششم: مبانی نظری صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور
۲۰۳	 و اعتبارات هزینه‌ای
۲۰۵	 مبانی علمی و تئوریک صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور
۲۰۵	 تحول اداری در ساختارها
۲۰۷	 واگذاری بنگاه‌های دولتی
۲۱۳	 واگذاری طرح‌های سرمایه‌ای
۲۲۰	 واگذاری امور تصدی‌گری، ایوانتی به بخش غیردولتی
۲۲۱	 منطقی‌سازی اندازه دولت
۲۲۱	 اندازه دولت
۲۲۹	 تئوری‌های اندازه دولت
۲۲۹	 تئوری توهم مالی
۲۲۹	 تئوری کشش‌پذیری مالیات
۲۲۹	 شاخص‌های سنجش اندازه دولت
۲۳۰	 اندازه دولت و رشد اقتصادی
۲۳۲	 سیاست‌های تمرکززدایی
۲۳۵	 نسبت بودجه به تولید ناخالص داخلی
۲۴۲	 هزینه‌های دولت
۲۴۹	 مخارج مصرفی و سرمایه‌گذاری دولت
۲۵۱	 توسعه انسانی
۲۶۳	 سرمایه‌های فیزیکی
۲۶۳	 چابک‌سازی دولت
۲۶۹	 حذف وظایف موازی و غیر ضرور و حذف هزینه‌های زائد
۲۷۱	 تحول در ساختار نظام بودجه

۲۷۶	ردیف‌های متفرقه قانون بودجه
۲۷۷	هزینه‌های متفرقه
۲۷۸	مبانی علمی و تئوریک اعتبارات هزینه‌ای (بودجه‌ای)
۲۸۵	مطالعات تطبیقی
۲۹۳	جمع‌بندی
۲۹۴	چارچوب نظری
۲۹۶	روابط حاکم بر مدل

۲۹۹	فصل هفتم: اماهای توصیفی
۳۰۱	مقدمه
۳۰۲	روش انجام کار
۳۰۳	آمار توصیفی
۳۰۳	توصیف داده‌های منابع بودجه عمومی دولت
۳۰۶	توصیف داده‌های متغیر اعتبارات هزینه‌ای و آمار بنگاه‌های دولتی
۳۰۷	توصیف داده‌های متغیر اعتبارات هزینه‌ای و نسبت بودجه به تولید ناخالص داخلی
۳۰۹	توصیف داده‌های متغیر اعتبارات هزینه‌ای و تعداد کارکنان دولت
۳۱۱	توصیف داده‌های اعتبارات هزینه‌ای و متغیر سرمایه فیزیکی (تأثیر دارایی‌های سرمایه‌ای)
۳۱۳	توصیف داده‌های متغیر اعتبارات هزینه‌ای و تحول ساختاری در نظام بودجه
۳۱۳	□ متغیر درآمد مالیاتی و اعتبارات هزینه‌ای
۳۱۳	□ متغیر درآمد حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی
۳۱۶	توصیف داده‌های متغیر اعتبارات هزینه‌ای و ردیف‌های متفرقه
۳۲۳	مدل تحقیق

۳۲۵	فصل هشتم: نتیجه‌گیری و پیشنهاد
۳۲۷	مقدمه
۳۳۰	بحث و نتیجه‌گیری
۳۴۱	تطبیق نتایج آزمون فرضیه‌ها با نتایج حاصل از تحقیقات دیگران
۳۴۴	محدودیت‌های تحقیق

۳۴۴ پیشنهادات کاربردی (توصیه‌های سیاستی) ۳۴۴

۳۴۴ الف منابع و مصارف در بودجه کل کشور ۳۴۷

۳۴۷ ۱- تراز عملیات جاری ۳۴۸

۳۴۸ ۲- تراز دارایی‌های سرمایه‌ای ۳۴۹

۳۴۹ ۳- تراز دارایی‌های مالی ۳۵۰

۳۵۰ ۴- منابع بودجه عمومی (نفت) ۳۵۲

۳۵۲ ۵- منابع بودجه عمومی (مالیات) ۳۵۴

۳۵۴ ب- اعتبارات، هزینه‌ای ۳۵۵

۳۵۵ ج- صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور ۳۵۵

۳۵۵ ۱- تحول اساسی در ساختارها ۳۵۸

۳۵۸ ۲- منطقی‌سازی اندازه رت ۳۵۹

۳۵۹ ۳- حذف هزینه‌های زائد غیر ضروری ۳۶۲

۳۶۲ حسابرسی سیاست‌ها ۳۶۵

۳۶۵ منابع و مأخذ ۳۶۷

۳۶۷ منابع دینی ۳۶۷

۳۶۷ منابع فارسی: ۳۷۶

۳۷۶ سایت‌ها: ۳۷۷

۳۷۷ منابع لاتین